

ОГНИСТА Катерина¹, ОГНИСТИЙ Андрій²

¹доцент кафедри фізичного виховання та реабілітації
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

² декан факультету фізичного виховання
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент

ДО ПИТАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ

Діти й молодь значно, раніше інших категорій населення, відчувають наслідки деформації суспільства, гостро переживають свою соціальну незахищеність, прискорене падіння духовності, зростання психічної нестабільності та фізичної слабкості. Перегляд стратегії, змісту, методичного забезпечення навчально-виховного процесу, стану здоров'я дітей і молоді, який погіршується з кожним роком, вимагає змін системи підготовки педагогічних кадрів.

Підготовка учителів фізичної культури на якісно новому рівні є одним з важливих державних пріоритетів. Модернізація системи освіти в країні ставить перед вищою школою задачу корінного покращення професійної підготовки і виховання майбутніх фахівців.

Визнання суспільством педагога ключовою фігурою процесу навчання і виховання потребує вдосконалення підходів до розв'язання проблеми його професійної підготовки, оскільки студент закладу педагогічної вищої освіти готує себе до професії, успіх самореалізації у якій буде визначатися як його фаховою обізнаністю, так і психічним та фізичним благополуччям, ставленням до здоров'я свого й інших [3, 4]. На це робиться акцент у статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», який спрямовує до індивідуального підходу у сфері освіти, оздоровчої спрямованості і широкого використання різних засобів та форм фізичного виховання і масового спорту, досягнення безперервності цього процесу.

Фізична культура має на меті забезпечити комплексний підхід у формуванні розумових і фізичних здібностей студентів, вдосконаленні їх фізичної і психологічної підготовки до активного життя і професійної діяльності.

Відповідно до концепції «Нової української школи» стратегії модернізації освіти, основними цілями професійної освіти є: підготовка кваліфікованого працівника відповідного профілю, конкурентоздатного на ринку праці, компетентного, відповідального, такого, що вільно володіє своєю професією і що орієнтується в суміжних областях діяльності, готового до постійного професійного зростання [1].

Проте, організація і зміст фізкультурної освіти не дозволяє належним чином готувати учителів, здатних повною мірою вирішити питання виховання, залучення учнів до фундаментальних культурних цінностей, серед яких особливе місце займає фізична культура [2].

Діяльність вчителя фізичної культури може здійснюватися на двох рівнях. Перший рівень - спеціально-педагогічний, другий - загальнопедагогічний.

Підготовка до означеної діяльності припускає створення такого освітнього середовища, яке забезпечило б широке використання майбутнім вчителем сучасних методів, форм і засобів фізичної культури в спортивно-масовій і оздоровчій роботі в школі для зміцнення здоров'я підростаючого покоління, сприяння у формуванні особистої фізичної культури школярів, їх орієнтації на здоровий спосіб життя.

Закономірно, що сьогодні це відповідальне завдання покладається державою насамперед на вчителя фізичної культури. Головна увага має бути зосереджена на підготовці нового покоління педагогів, яке зуміє підвищувати рівень власної загальної культури, складовою якої є власна фізична культура, покращувати рівень професійної кваліфікації та соціального статусу до рівня, що відповідає їхній ролі в суспільстві.

Натомість аналіз наукових джерел та нормативних документів свідчить, що у вітчизняній педагогіці та державному секторі освіти, на жаль, не надається належної уваги питанню формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до фізичного виховання школярів, що викликає певні труднощі в подальшій роботі вчителя з учнями, коли закладається

фундамент ціннісного ставлення особистості до власного здоров'я.

Сучасні тенденції розвитку освіти передбачають підготовку вчителя фізичної культури не тільки на забезпечення предметно-педагогічних, але і соціально-педагогічних функцій. Мова йде про між і поза предметну діяльність педагога. Це в першу чергу пов'язано з реалізацією цільових і пріоритетних напрямів освітньої політики держави - формування всебічно розвиненої особи, здоров'я і здорового способу життя. Це повною мірою стосується фізичної культури. Реалізація цього процесу немислима без участі в ньому вчителя фізичної культури

Участь вчителя фізичної культури в цьому напрямі визначає культурологічну відповідність його педагогічної діяльності. Педагог до певної міри відповідальний не тільки за рівень своєї фізичної культури, але і своїх учнів. Доведено, що фізкультурно-педагогічна діяльність має більшу ефективність педагогічної дії в порівнянні з іншими впливами. Більш того, чим вище рівень фізичної культури вчителя, тим частіше він звертається до фізичної культури, як засобу виховної дії [5].

Для того, щоб проявити себе в цій якості, педагог повинен досягти певної готовності, тобто володіти базовими компетенціями і мотивацією до фізкультурно-педагогічної діяльності.

Професор Богдан Шиян [5], рахував, що рівень фізичної культури педагога і його діяльність з формування особистої фізичної культури учнів слід розглядати як важливі складові змісту професійно-педагогічної освіти.

У працях Tinning, Richard Macdonald, Doune Wright, Jan Hickey [6] вказується на те, що повинно змінитись відношення до фізичної культури, повинні відбутись зміни соціальних орієнтувань: від відчуженості учителя (здійснення фізкультурно-педагогічної діяльності - справа тільки фахівця з фізичного виховання і спорту), до соціальної взаємодії на основі інтеграції педагогічних дій (здійснення фізкультурно-педагогічної діяльності - загальна справа всього педагогічного колективу, менеджменту освіти, держави загалом).

Для чого і з якою метою ми готуємо вчителя фізичної культури?

Метою фізкультурно-педагогічної діяльності вчителя фізичної культури є:

- активізація по відношенню до фізичної культури всіх учасників освітнього процесу - себе, учнів, їх батьків, інших вчителів;
- корегування громадської думки (педагогів, учнів, батьків) за допомогою просвітницької роботи і формування комунікативних відносин в процесі занять фізичною культурою і спортом;
- надання консультативної допомоги учасникам освітнього процесу. Консультативна допомога може бути індивідуальною (окремому учневі, одному з батьків) і груповою (для окремої групи учнів або батьків, для учнів всього класу і їх батьків - на класній годині, батьківських зборах);
- створення умов фізкультурно-оздоровчої діяльності. Це - проведення уроків фізичної культури та організація дозвілля на основі використання засобів фізичного виховання, реалізація «малих» форм (зарядка, фізкультпауза, рухливі перерви), організація учнів у змаганнях і конкурсах, туристичних походах, демонстрація особистого прикладу (самоствердження), створення культу здорового способу життя і здоров'я;
- моніторинг змін в готовності до фізкультурно-оздоровчої діяльності учасників освітнього процесу - потреб, мотивації, інтересу, фізичного стану. Добре організований моніторинг (мотивація, система, наочність, інформаційність) викликає великий інтерес батьків і учнів.

Список використаних джерел

1. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mon.gov.ua/Новини> 2016/12/05/konczepczyia.pdf
2. Огніста К. М. Педагогічні умови формування фізичної культури першокласників : Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / К. М. Огніста; Львів. держ. ін-т фіз. культури. - Л., 2003. - 22 с. - укр.
3. Огністий А. В., Огніста К. М., Маляр Е. І. Проблема готовності майбутніх вчителів-предметників до фізкультурно-оздоровчої діяльності учнів. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова. Серія №15 «Науково-педагогічні проблеми фізичної культури /фізична

культура і спорт/ за ред. Г.М.Арзютова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. том 2 – випуск 7 (33). – С. 14-19.

4. Огнистий А.В., Огниста К.М. Порівняння показників фізичної підготовленості майбутніх педагогів із сучасними світовими системами оцінки. Науковий часопис Національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова. Серія №15 Науково-педагогічні проблеми фізичної культури / Фізична культура і спорт. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2016. – випуск 1(70). – С.119-123.

5. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів: підручник для студ. вузів фіз. виховання і спорту. Тернопіль. : Навчальна книга - Богдан, 2001 . Ч. 1 . - 272 с.

6. Tinning, Richard Macdonald, Doune Wright, Jan Hickey Becoming a physical education teacher : contemporary and enduring issues Frenchs Forest. – Australia : N.S.W. Pearson Education, 2006. - 351 p.